

Reglement for finansforvaltning Lardal kommune

Vedtatt av kommunestyret.....

Innholdsfortegnelse

1. Finansreglementets virkeområde	3
1.1 Hensikten med reglementet.....	3
1.2 Hvem reglementet gjelder for.....	3
2. Hjemmel og gyldighet	3
2.1 Hjemmel.....	3
2.2 Gyldighet.....	3
3. Forvaltning og forvaltningstyper	3
3.1 Oppdatering av finansreglementet.....	3
4. Formålet med kommunens finansforvaltning	4
5. Generelle rammer og begrensninger	4
6. Konstatering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko	5
6.1 Konstatering av avvik.....	5
6.2 Risikovurderinger.....	5
6.3 Kvalitetssikring.....	5
7. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	6
7.1 Innskudd i bank.....	6
7.2 Andeler i pengemarkedsfond.....	6
7.3 Rapportering.....	6
8. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	7
8.1 Vedtak om opptak av lån.....	7
8.2 Valg av låneinstrumenter.....	7
8.3 Tidspunkt for låneopptak.....	8
8.4 Konkurrerende tilbud.....	8
8.5 Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter.....	8
8.6 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak.....	9
8.7 Rapportering.....	9
9. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva	10
9.1 Bakgrunn og formål.....	10
9.2 Avkastningsmål.....	10
9.3 Plasseringshorisont, risikotoieranse og strategivalg.....	10
9.4 Bufferfond.....	10
9.5 Fullmakter.....	11
9.6 Forvaltningsstrategi.....	11
9.6.1 Strategisk aktivafordeling.....	11
9.6.2 Bruk av referanseindeks.....	12
9.6.3 Forvaltningsstruktur.....	12
9.6.4 Norske renter.....	13
9.6.5 Renterisiko.....	13
9.6.6 Norske aksjefond.....	13
9.6.7 Globale aksjefond.....	13
9.6.8 Finansielle derivater.....	13
9.6.9 Etske hensyn.....	14
9.7 Forvaltningstjenester.....	14
9.7.1 Eksterne forvalteres kompetanse.....	14
9.7.2 Formelle dokumenter.....	14
9.7.3 Andel av kapitalforvalterens forvaltede kapital.....	14
9.7.4 Utvalgsriterier.....	14
9.7.5 Forvalterens forpliktelser.....	15
9.7.6 Avvikling av forvaltere og fond.....	15
9.8 Rådgivning og analysetjenester.....	15
9.9 Rapportering.....	15
10. Vedlegg – definisjoner og lenker	16

1. Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensinger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet.

Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Lardal kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27. I den grad disse virksomhetene har egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet.

2. Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.september 1992, §52
- Ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av KRD 9.juni 2009.

2.2 Gyldighet

- Reglementet trer i kraft fra og med.....2010. Finansreglementet skal vedtas minst en gang i hver kommunestyreperiode.
- Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instrukser som kommunestyret eller annen politisk organ har vedtatt for Lardal kommunes finansforvaltning.

Ved vesentlige endringer i rammebetingelsene for finansforvaltningen skal rådmannen legge frem forslag til endringer til formannskap og kommunestyret. Ved forslag til endring av finansreglementet skal disse være forelagt kommunens revisjon til uttalelse forut for den politisk behandling. Revisjonens uttalelse skal gjøres kjent for de besluttede organer.

3. Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommuners finansielle aktiva(plasseringer) og passiva(rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

3.1 Oppdatering av finansreglementet

Finansreglementet skal holdes løpende oppdatert med hensyn til aktuelle forhold innen kommunen samt utviklingen på de finansielle markedene. Kommunestyret skal hvert år gjøre

en vurdering av behovet for å oppdatere finansreglementet. Ved endringer av reglene for finansforvaltning og rutiner for finansiell rapportering til kommunestyret, vil dette bli vurdert av kommunens revisjon. Revisjonens uttalelse skal forelegges formannskap og kommunestyret dersom det foreslås endringer.

4. Formålet med kommunens finansforvaltning

Lardal kommune har i dag plasserte midler og kommunale lån som representerer store verdier. Forvaltningen av midlene samt låneutvikling utgjør en vesentlig faktor av kommunens driftsresultat.

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en *rimelig avkastning* samt *stabile og lave netto finansieringskostnader* for kommunens aktiviteter innenfor *definerte risikorammer*.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud.

5. Generelle rammer og begrensninger

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko, jf. Kommune-lovens §52.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Det tiligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglement.
- Det tiligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser (jf kommunens økonomireglement).
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillat brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunes finansforvaltning.

Kommunen kan i sin finansforvaltning benytte seg av andre finansielle instrumenter, såkalte avlede instrumenter/derivater. Slike instrumenter skal være konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer og må benyttes innenfor risikoramme for underliggende aktiva eller gjeld og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

Plassering av Lardal kommunes midler i verdipapirer, skal skje iht. etiske kriterier. Kriteriene er beskrevet under plassering av langsiktige finansielle aktiva, pkt 9.6.8. Så langt det er praktisk mulig skal disse etiske kriteriene også gjelde for plasseringer i verdipapirfond, og ved plassering i fremvoksende markeder ("emerging markets").

6. Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

6.1 Konstatning av avvik

Ved konstatning av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slik avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket skal rapporteres til kommunestyret ved neste ordinære finansrapportering sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for et slikt avvik i fremtiden.

6.2 Risikovurderinger

Rådmannen er ansvarlig for å etablere forsvarlig intern kontroll og risikostyring av finansforvaltningen. Rapportering av den samlede finansforvaltningen (jf punkt 3 – alle forvaltningstyper) skal skje minst 2 ganger i året i forbindelse med kommunens øvrige rapporter om budsjettstyring (jf forskrift av 15.12.2000 om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner § 10). I tillegg utarbeides en årsrapport som legges frem for kommunestyret så snart som mulig på nyåret.

Det skal til hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende adskilte risikovurderinger:

- a) Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng.
 - En "netto" gjeldsbetraktning som viser kommunens renterisiko angitt i NOK ved en 1 % andel generell endring i rentekurven.
- b) Den absolutte risikoen i forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva.
 - Beregne rullerende standardavvik over 36 måneder til porteføljens strategi (benchmark).
- c) Den relative risikoen i forvaltningen av langsiktig finansielle aktiva.
 - Beregne rullerende relativ volatilitet (standardavvik til differansen mellom faktisk avkastning og strategi avkastning) over 36 måneder.

Årlig skal det i tillegg rapporteres om porteføljens samlede tapsrisiko, målt ved en stresstest som tar hensyn til samvariasjon (Kredittilsynet el.l), basert på faktisk utnyttelse av risikorammer.

6.3 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger Kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet. Rådmannen pålegges ansvar for at slike vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og for kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenhengen skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål(inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

7. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum kredittrating A-eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Rådmannen gis fullmakt til å plassere kommunens midler til driftsformål(herunder ledig likviditet) i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner(NOK).

Kommunens driftslikviditet skal som hovedregel plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker.

Ledig likviditet(overskuddslikviditet) utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 3 måneder, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

7.1 Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensinger:

- a) Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 6 måneder.
- b) Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 10 mill.

7.2 Andeler i norske pengemarkedsfond

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

- a) Midler skal plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning.
- b) Det skal kun plasseres i fond med lav durasjon og løpetiden for verdipapirene i fondet skal være kortere enn 12 mnd.
- c) Ingen enkeltpapirer skal ha lavere kredittrating enn BBB-("investment grade") på investeringstidspunktet, eller vurdert av forvalter til å ha minimum tilsvarende kredittkvalitet.
- d) Porteføljen i aktuelle pengemarkedsfond kan bestå av papirer med inntil 20 % BIS-vekt.
- e) Fondets investeringer skal være spredd på ulike sektorer for å spre kredittrisikoen. Fondet kan ikke investere i ansvarlige lån.
- f) Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
- g) Det kan ikke plasseres mer enn NOK 30 mill i et enkelt pengemarkedsfond.
- h) Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 1,5 år.
- i) Kommunens eierandel i pengemarkedsfond skal ikke overstige 10 % av fondets forvaltningskapital.

7.3 Rapportering

Rådmannen skal minst 2 ganger i året i forbindelse med kommunens øvrige rapporter om budsjettstyring(jf forskrift av 15.12.2000 om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner § 10), legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av ledig

likviditet og andre midler beregnet på driftsformål. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal minimum angi følgende:

- Fordeling på de ulike plasseringsalternativer/typer aktiva i kroner(markedsv verdier) og i prosent av de samlede midler til driftsformål.
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsrenter
- Rådmannens kommentar knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikospredning.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

Dersom det oppstår likviditetsproblemer skal økonomisjef straks underrette rådmann og ordfører. Formannskapet skal straks innkalles for å vurdere hvordan likviditetsproblemene skal løses.

Rådmannen er ansvarlig for jevnlig å vurdere valg og evt. bytte av hovedbankforbindelse.

8. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

Med forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler menes forvaltning av kommunens finansielle passiva dvs. eksisterende og nye lån, samt finansielle leieavtaler.

8.1 Vedtak om opptak av lån

Beslutningsmyndighet om opptak av lån og inngåelse av finansielle leieavtaler ligger til kommunestyret. Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slike vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp
- Nedbetalingstid

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak har rådmannen fullmakt til å gjennomføre låneopptak, herunder godkjenne lånevilkårene, og for øvrig forvalte kommunale innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommuneloven § 50 om låneopptak. Rådmannens fullmakt innebærer også fullmakt til opptak av nye lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne rente- og avdragsvilkår.

Ordfører og Rådmann undertegner lånedokumentene i fellesskap.

Rådmannen er ansvarlig for å at alle lånedokumenter med tilhørende dokumentasjon arkiveres og forvares på en forsvarlig måte.

8.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån tas primært opp

som serielån(like årlige avdrag). Lån kan likevel dersom behov tas opp som åpne serier(rammelån) og uten avdrag (bulletlån). Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

8.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

8.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Opptak av lån og refinansiering av gamle lån skal skje etter anbud og det skal innhentes anbud fra minst tre låneinstitusjoner, hvorav minst en skal ha kommunal sektor som sitt hovedmarked. Det gjøres unntak fra denne regelen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat.

Det mest kostnadseffektive tilbud sett over hele lånets løpetid skal velges. Når kommunen kan oppnå tilskudd fra Husbanken mot også å låne der, fravikes konkurranseprinsippet. Bindinger og kostnader som hindrer endring av kundeforhold bør unngås.

Det skal ikke søkes kortsiktige marginale gevinster som f.eks. at en for tiden rente settes lavt i en startfase for å oppnå kundeforhold. Det skal vektlegges bankens soliditet, kostnadseffektivitet og andre rammebetingelser for låneinstitusjonen.

8.5 Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Kommunen bør redusere sin sårbarhet for endringer i renten ved å binde renten på deler av sine lån. Dette kan over tid gi høyere rentekostnader, men vil gi kommunen mer stabile utgifter og hindre regnskapsunderskudd enkelte år.

Bindingene bør utløpe på forskjellig tidspunkt slik at ny binding blir spredd over tid.

Ut i fra et diversifiseringsprinsipp med formål om å redusere renterisiko for lånene er det fornuftig å spre rentebindingstiden (durasjon) på lånene. Gjennomsnittelig gjenværende rentebinding(durasjon –vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til enhver tid være mellom 1 og 5 år. Kommunen skal ha følgende strategiske %-vise fordeling på fast - og flytende rente:

- Minimum 25% flytende rente
- 50% 1 – 5 år fastrente, vurderes ihht. markedssituasjonen
- Minimum 25% over 5 år fastrente

Renten på lån uten rentebinding skal som hovedregel knyttes opp til en kjent internbankrente for å sikre en fremtidig rentedannelse.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler(FRA) og rentebytteavtaler(SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter

skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt tilsier at en slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og anbefalt durasjonsintervall 1 til 5 år for rentebinding skal inkludere FRA- og SWAP kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres. Det skal kun benyttes større banker som motpart ved slike kontrakter.

8.6 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- Rådmannen gis fullmakt til enhver tid å velge å refinansiere lån ut fra en strategisk finansforvaltning herunder endre fordelingen av låneporteføljens sammensetning.
- Låneporteføljen vurderes fortløpende for eventuell refinansiering ettersom betingelsene endrer seg. Det søkes å oppnå samlelån for derved å forenkle forvaltningen.

8.7 Rapportering

Rådmannen skal minst 2 ganger i året i forbindelse med kommunens øvrige rapporter om budsjettstyring (jif forskrift av 15.12.2000 om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner § 10), legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal minimum angi følgende:

- Sammensetning og verdien på den totale låneporteføljen fordelt på de ulike passiva.
- Forandringer på eksisterende låneavtaler – endring i risikoeksponering.
- Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing).
- Låneporteføljens fordeling på fast- og flytende rente og fordeling i forhold til varighet (durasjon) på de rentebindinger som til en hver tid er gjeldende
- Den faktiske fordelingen på fast- og flytende skal sammenlignes med den strategiske fordelingen på fast – og flytende rente (jfr. avsnitt 8.5)
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet.
- Rådmannens kommentarer knyttet til rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjon i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov på rapporteringstidspunktet. Prognose for renteutviklingen fremover; for budsjettåret og for lange renter: 3 år, 5år og 10 år.

9. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

Kommunens langsiktige finansielle aktiva består i dag av "Elverksfondet"¹. Følgende forvaltningsinstruks skal gjelde for forvaltningen av fondets midler.

9.1 Bakgrunn og formål

Lardal kommune har gjennom salg av andeler i Vestfold Kraft AS og Skagerak Energi AS frigjort et større kapitalbeløp for langsiktig formuesforvaltning. Forvaltningen skaper forbedrede forutsetninger for å redusere langsiktige likviditetsmessige anstrengelser som kommer av fremtidige forpliktelser.

Oppdragets natur medfører langsiktighet og trygghet som overgripende mål for forvaltningen. Derfor skal det legges til grunn et langsiktig perspektiv for forvaltningen av midlene.

9.2 Avkastningsmål

Plasseringene skal muliggjøre god avkastning og en årlig realverdistigning med minst 3 prosent sett over en tiårsperiode.

Fondets grunnkapital er i utgangspunktet uangripelig. Av årets avkastning skal det først avsettes et beløp tilsvarende stigningen i konsumprisindeksen som tillegges fondet. Den del av avkastningen som tilføres fondet skal investeres i verdipapirer i overensstemmelse med fondets øvrige portefølje. Deretter skal overskytende avkastning disponeres slik kommunestyret bestemmer. En meravkastning fra Elverksfondet utover det som er budsjettert pr. år, avsettes til Bufferfondet.

Det er av største betydning at alle parter er innforstått med at alle plasseringer gjennomgår sykluser, hvilket innebærer at det vil være tidsperioder når målsettingen ikke oppfylles.

9.3 Plasseringshorisont, risikotoleranse og strategivalg

Plasseringshorisonten for forvaltningen er langsiktig, dvs. en rullerende fem- til tiårsperiode.

For å oppnå avkastningsmålet må Elverksfondet påta seg risiko, fortrinnsvis i form av kursrisiko(aksjer), renterisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Prinsippet om diversifisering anvendes i forvaltningen for å fordele porteføljens plasseringer innen og mellom ulike aktivaklasser/markeder med formål om å redusere risikoen og/eller øke avkastningen.

Eiendelene skal settes sammen under hensyntagende til forventet avkastning og risiko, Elverksfondets evne til å bære finansiell risiko samt gjeldene lover og forskrifter.

9.4 Bufferfond

Det er opprettet et bufferfond med formål å dekke opp svingninger i avkastningen. Bufferfondet økes over tid med meravkastning fra Elverksfondet utover avsetning til priskompensasjon og det som er budsjettert i inneværende år. Størrelsen på bufferkapitalen er med på å avgjøre risikonivået for porteføljen.

¹ Kommunestyret jfr. K-sak 76/00, K-sak 115/00, K-sak 38/01, K-sak 77/01, K.sak 82/02, K.sak 17/4, K.sak 32/04 og K.sak 40/07.

9.5 Fullmakter

Kommunestyrets ansvar

1. Forvaltningen skal skje i overensstemmelse med KommuneLOVEN med tilhørende forskrifter
2. Fastsette forvaltningsstrategien (risikonivå, avkastningskrav, strategisk aktivafordeling og hovedprinsippene for valg av verdipapirer)
3. Gi tillatelse til andre aktiva enn de som er angitt i pkt 9.6.1.
4. Foreta omplasseringer som skal gjøres utover min- og maksimum rammen jfr. pkt 9.6.1.

Rådmannens ansvar

1. Representere kommunen mot eksterne motpart
2. Gjennomføre vurdering av tildeling av porteføljevaltning til eksterne forvaltere.
3. Rapportere til formannskapet og kommunestyret om porteføljens eksponering i relasjon til de fastsatte limits i dette finansreglementet.
4. Se til at finansielle avtaler inngås og finansielle transaksjoner skjer innenfor rammen av dette finansreglementet.
5. Taktisk aktiva allokering dvs. gjennomføre plassering og omplassering av andeler innenfor de rammene som er spesifisert i pkt 9.6.1.
6. Tildeling av porteføljevaltning til eksterne forvaltere, dvs. velge og/eller avvikle eksterne forvaltere.
7. Vurdere behov, gjennomføre og tildele avtale om bistand av eksterne rådgivere jf pkt 9.8.

Foruten ovenstående ansvarsfordeling gjelder kommunens ordinære fullmakter.

9.6 Forvaltningsstrategi

9.6.1 Strategisk aktivafordeling

I tabellen nedenfor framgår kommunestyrets vedtatte langsiktige strategiske fordeling mellom aktivaklassene i form av "normal posisjon", samt minimums- og maksimumsfordeling innen hver aktivaklasse.

Aktivaklasse	Min	Langsiktig Strategi normalposisjon	Maks
Bank/penge marked	30,0 %	35,0 %	40,0 %
Norske obligasjoner	45,0 %	50,0 %	55,0 %
Globale aksjefond	0,0 %	10,0 %	12,5 %
Norske aksjefond	0,0 %	5,0 %	7,5 %
Sum		100,0 %	

Kommunen er selv ansvarlig for å allokere midler mellom aktivaklassene i tråd med de retningslinjer som følger av pkt 9.6.1

Grensene for fordeling av Norske og Globale aksjefond kan sees samlet.

Kommentar til tabellen over:

Kolonnen i midten angir normalposisjonen for andel av totalportefølje i % som skal være plassert i de respektive aktivaklassene. Rammene for min og maks angir frihetsgraden for allokering innen aktivaklassen.

For eksempel innen bank/pengemarked bør plasseringene normalt ligge rundt 35 %. Ut i fra markedssituasjonen og risikoevne vurderes det om kommunen skal ha mer eller mindre i pengemarked/bank. Andelen bank/pengemarked kan totalt variere mellom 30 % og 40 % av porteføljens totale markedsverdi. Andelen norske obligasjoner kan variere mellom 45 % og 55 %, med en normalposisjon på 50 % av porteføljens totale markedsverdi. Osv. for de andre aktivaklassene.

9.6.2 Bruk av referanseindeks

Sammenligningsindeksen er sammensatt etter porteføljens normalposisjon i henhold til pkt 9.6.1.

Aktivaklasser	Sammenligningsindeks	Andel, %
Bank/pengemarked	ST1X	35
Norske omløpsobligasjoner	ST4X	50
Norske aksjer	Oslo Børs Indeks (OSEBX (OSEFX))	5
Utenlandske aksjer	Morgan Stanley verdensindeks (MSCI World Net)	10

9.6.3 Forvaltningsstruktur

Kommunen har besluttet følgende forvaltningsstruktur

Aktivaklasser	Forvaltningsform
Bank/pengemarked	Bankinnskudd og/eller verdipapirfond
Norske obligasjoner	Verdipapirfond
Norske aksjer	Verdipapirfond
Utenlandske aksjer	Verdipapirfond

Plasseringen skal finne sted i verdipapirfond som står under tilsyn av myndighet eller annet behørig organ i Eu/EØS-land. Globale fond skal være klassifisert som UCITS² fond. Norske fond kan være "nasjonale fond" og/eller UCITS fond.

De ulike delporteføljene forvaltes som spesialistmandat, dvs. at forvalterne velges ut på bakgrunn av hvor dyktige de er innenfor en enkelt aktivaklasse.

² UCITS fond er fond som er underlagt UCITS direktivet. Direktivet gir føringer for hvordan fondet kan investere mht. spredning på debitorer i porteføljen etc.

9.6.4 Norske renter

Det kan investeres i bankinnskudd og rentefond innenfor følgende kredittrammer:

Bankinnskudd/Verdipapirfond	Kredittrisiko
Bankinnskudd	<ul style="list-style-type: none"> Kommunens samlede bankinnskudd skal ikke overstige 8 % av bankens forvaltningskapital. I vurderingen av "samlede bankinnskudd" inngår også kommunens andre bankinnskudd relatert til hovedbankavtalen. Det tillates å binde innskuddet i inntil 1 år, dog under forutsetning av at det inngås avtale om oppsigelsestid på inntil 3 mnd.
Norske pengemarkeds-og obligasjonsfond	<ul style="list-style-type: none"> BIS vekt inntil 100 % Fondets investeringer skal være spredd på ulike sektorer for å spre kredittrisikoen. Fondet kan ikke investere i ansvarlige lån. Det tillates å investere i rentefond med kort durasjon og en veid kreditturasjon på inntil 3,5 år. Fondets investeringsunivers skal være "Investment Grade *)

* verdipapir med rating AAA-BBB-.

9.6.5 Renterisiko

Aktivklasser	Durasjon (år)		
	Min	Strategi	Maks
Pengemarked	0,1	0,25	1
Bankinnskudd	0,1	0,25	1
Norske obligasjoner – omløp	1	3	5

9.6.6 Norske aksjefond

Det gis anledning til å velge forvaltere med en aktiv forvaltningsstil som har dokumenterte resultater i form av høy risikojustert avkastning. Porteføljen skal være spredd på ulike sektorer.

9.6.7 Globale aksjefond

Det gis anledning til å velge forvaltere med en aktiv forvaltningsstil som har dokumenterte resultater i form av høy risikojustert avkastning. Porteføljen skal være spredd på ulike sektorer og geografiske regioner. Det tillates å investere en andel i emerging markeds innenfor globale aksjer. Det tillates ikke å investere i fond som kun investerer i emerging markeds. Globale aksjer valutasikres normalt ikke.

9.6.8 Finansielle derivater

Det tillates å investere i verdipapirfond som benytter derivater for å effektivisere forvaltningen. Verdipapirfondets rammer for bruk av derivater fremgår av prospektet. Det

forutsettes at markedsrisikoen ikke økes utover det den ville vært ved direkte investeringer i de underliggende verdipapirene.

Valutainstrumenter kan kun benyttes i sikringsøyemed.

9.6.9 Etiske hensyn

Det skal, så langt det er praktisk mulig, ikke foretas direkte plasseringer i selskap som kan antas å skade kommunens omdømme, herunder i selskap som er driver ulovlig våpenproduksjon, bryter grunnleggende humanitære prinsipper, utøver krenkelsers av menneskerettigheter, korrupsjon eller alvorlige miljøødeleggelser.

Nærmere avgrensninger og tolkninger

De krav som skal settes til bedriftene er at de ikke i sin virksomhet bryter eller medvirker til å bryte prinsippene i internasjonale normer for menneskerettigheter, arbeid, miljø og korrupsjon, hvilke finnes formulert i United Nations Global Compact.

Når det gjelder våpen skal det ikke investeres i bedrifter som produserer våpen som er forbudte i følge FN-konvensjoner eller andre internasjonale konvensjoner Norge har sluttet seg til. Dette gjelder i dag bl.a for produksjon av landminer og klasebomber.

Ved vurdering av selskap som det investeres i, legges selskapets hovedaktiviteter til grunn.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

9.7 Forvaltningstjenester

9.7.1 Eksterne forvalteres kompetanse

Tilbydere av diskresjonær(aktiv) forvaltning skal være et verdipapirforetak som har Kredittilsynets tillatelse til forvaltning av andres finansielle instrument, i henhold til lov om verdipapirhandel, eller utenlandsk institusjon som har tillatelse lignende det som er angitt over og som står under tilsyn av myndighet eller annet tilsvarende organ.

9.7.2 Formelle dokumenter

Ved beslutning av rådmann om å benytte eksterne forvaltere til hele eller deler av porteføljens aktiva skal sådant oppdrag baseres på skriftlig avtale. Antall forvaltere skal sees i sammenheng med kostnadene/forvaltningshonoraret for forvaltningen.

9.7.3 Andel av kapitalforvalterens forvaltede kapital

Kommunens kapital skal ikke utgjøre mer enn 10 % av forvalterens totale forvaltede kapital. Ved plassering i fond skal kapitalen ikke utgjøre mer enn 20 % av fondets totale forvaltede kapital.

9.7.4 Utvalgskriterier

Ved plassering av forvaltningstjenester skal minst tre forvaltere innbydes til konkurranse ihht lov om offentlige anskaffelser. Det gis anledning til å benytte ekstern uavhengig kompetanse i utvelgelse av forvaltere/fastsettelse av hvilke forvaltere som skal inngå i en anbudsrunder.

Ved valg av forvaltere vil en samlet vurdering av følgende kriterier ligge til grunn for beslutningen.

- Finansielle nøkkeltall fra historisk forvaltning sammenlignet med referanseindeks, normalt 36 mnd. historikk
- Organisasjon
- Kompetanse, forvaltningsfilosofi og prosess innen det aktuelle plasseringsområdet
- Administrasjon og rapportering
- Honorar

9.7.5 Forvalterens forpliktelser

Forvalteren skal påta seg å følge dette finansreglement.

9.7.6 Avvikling av forvaltere og fond

Dersom forvalteren ikke oppnår avkastningskravene eller har et betydelig avvik sammenlignet med referanseindeksen skal rådmannen foreta en vurdering av forvaltningen og vurdere et bytte.

9.8 Rådgivning og analysetjenester

I den grad det er aktuelt for kommunen å søke rådgivning og analysetjenester skal dette skje via konkurranse ihht lov om offentlige anskaffelser.

Rådgivning og analysetjenestene skal være basert på kommunens behov for kvalitetsoppfølging av aktuelle forvaltere, tertialvise rapporter om avkastningstall og porteføljens samlede eksponering samt tilfredsstillende kommunens krav til tertialvise rapportering jf punkt 9.9.

- Avtalens løpetid skal ha en maks varighet på 3 år, med opsjon på forlengelse i ett år.
- Rådgivningstjenester skal være uavhengige
- Rådmannen får fullmakt til å velge ekstern oppfølgingsinstans.
- Utgiftene til slike tjenester skal dekkes av avkastningen av forvaltningen

9.9 Rapportering

Rådmannen skal minst 2 ganger i året i forbindelse med kommunens øvrige rapporter om budsjettstyring (jf forskrift av 15.12.2000 om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner § 10), legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av kommunens langsiktige finansielle aktiva. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal ta utgangspunkt i tabellen punkt 9.6.1 og som et minimum angi følgende:

- Fordeling på de ulike aktivaklassene i kroner (markedsverdier) og i prosent av de samlede langsiktige midlene (Elverksfondet)
- Avkastning hittil i år sammenlignet med referanseindeks, per aktivaklasse og samlet.
- Rådmannens kommentarer knyttet til den faktiske aktivafordelingen, endringer i risikoeksponering, vesentlige markedsendringer, samt avkastningen i forhold til markedet og målt mot kommunestyrets budsjetterte avkastning.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet.